

## Afrapportering af spørgeskema vedr. kommunale tilbud om vederlagsfri fysioterapi 2018

### Indledning

Af overenskomsten om vederlagsfri fysioterapi fremgår det, at der årligt foretages en spørgeskemaundersøgelse med henblik på at kortlægge de kommunale tilbud om vederlagsfri fysioterapi. Der blev ikke foretaget en spørgeskemaundersøgelse for tilbuddet om vederlagsfri fysioterapi i 2017 grundet overenskomstforhandlingerne. Spørgeskemaet hensigt er at belyse hvilke patientgrupper, der har valgt at få vederlagsfri fysioterapi i kommunalt regi samt oprettelser, nedlæggelser og/eller ændringer i kommunale tilbud.

Første del af spørgeskemaet omhandler vederlagsfri fysioterapi i kommunerne og omfatter kun de kommuner, der indledningsvis siger 'Ja' til at have tilbud om vederlagsfri fysioterapi i kommunalt regi.

Anden del af spørgeskemaet omfatter tilbud om genoptræning og vedligeholdende træning efter servicelovens § 86.

### Opgørelse af svarprocenten

Figur 1,a: Svarprocent regionalt

Region	Antal	Procent
Region Hovedstaden	26 ud af 29 kommuner	90 %
Region Sjælland	15 ud af 17 kommuner	88 %
Region Syddanmark	21 ud af 22 kommuner	96 %
Region Midtjylland	19 ud af 19 kommuner	100 %
Region Nordjylland	8 ud af 11 kommuner	73 %

Figur 1,b: Svarprocent landsplan

Landsplan		
Dette års (2018)	89 ud af 98 kommuner	<b>91 %</b>
Forrige år (2016)	89 ud af 98 kommuner	91 %

Der er blevet udsendt 2 rykkere med henblik på at højne svarprocenten for årets spørgeskema. Svarfristen er af samme årsag blevet forlænget med henblik på at få en tilfredsstillende svarprocent. I alt besvarede 89 ud af 98 kommuner spørgeskemaet. Svarprocenten har ligget stabilt siden 2015.

Det er ikke lykkedes at få besvarelser fra *Haderslev, Odsherred og Vesthimmerlands* kommuner, mens *Lyngby-Taarbæk, Rødovre, Morsø, Vordingborg, Hjørring og Vallensbæk* kommuner kun har besvaret enkelte dele af spørgeskemaet. Sidstnævnte kommune indgår i et samarbejde med Ishøj Kommune, hvorfor deres resterende data skal aflæses i Ishøj Kommunes besvarelse. Der ikke ses et mønster i kommunernes manglende besvarelser.

De 6 kommuner, der kun har besvaret dele af spørgeskemaet er ekskluderet i den samlede svarprocent i figur 1a og 1b, men indgår længere nede i spørgeskemaet ved de spørgsmål de har besvaret. Det samlede antal kommuner, der indgår i nogle af figurerne kan derfor komme op på 95.

## Del 1 - Vederlagsfri fysioterapi

*Figur 2: Kommunens egne tilbud om Vederlagsfri fysioterapi*

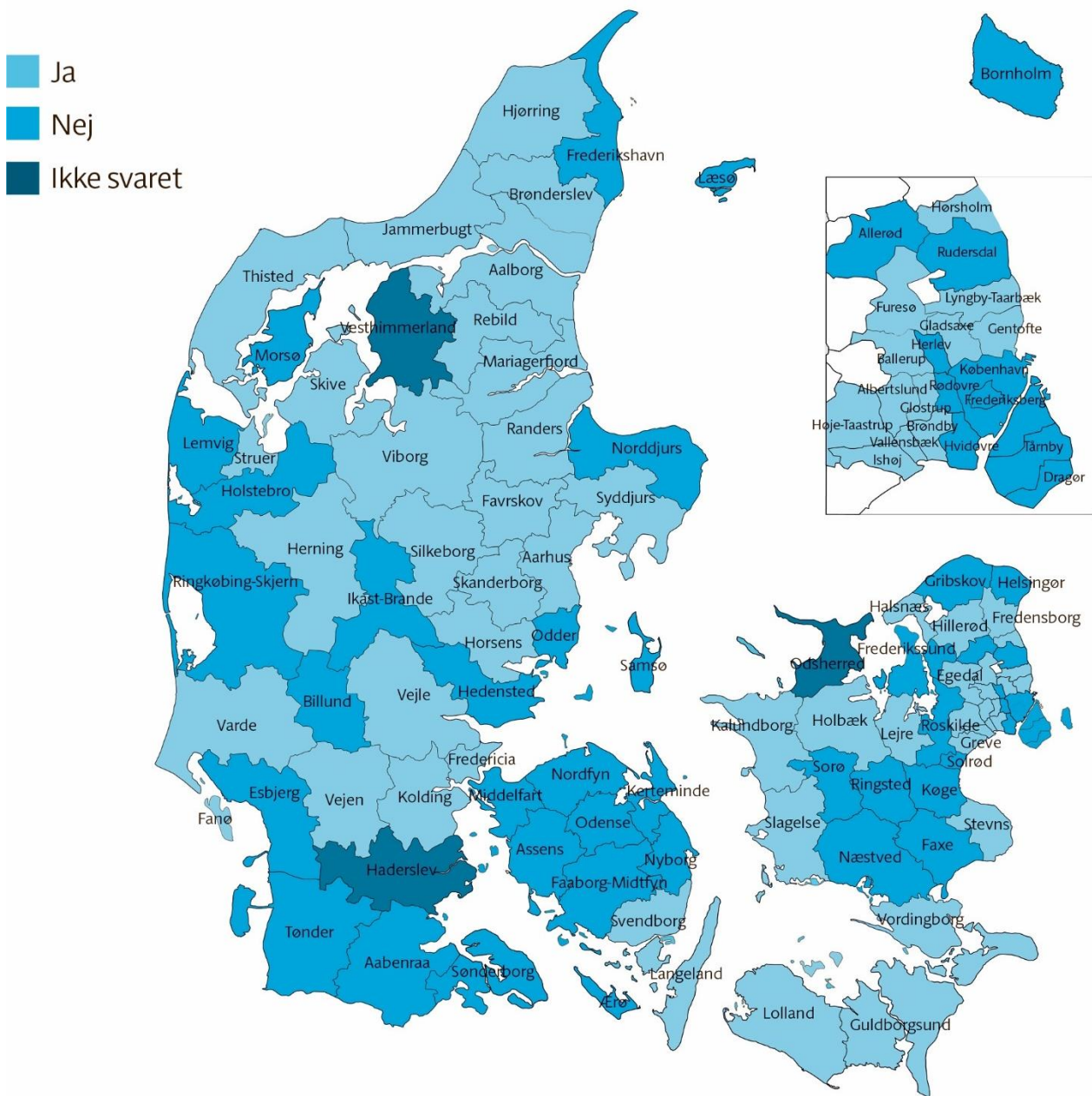
### 2.1. Har kommunen etableret kommunale tilbud om vederlagsfri fysioterapi?

Ud af 95 kommuner har 51 kommuner oplyst, at de har egne kommunale tilbud om Vederlagsfri fysioterapi.

Landsplan	2016		2018	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Hele landet	47 af 94 kom.	50 %	51 af 95 kom.	54 %
<b>Region</b>				
Region Hovedstaden	14 af 29 kom.	58 %	16 af 29 kom.	55 %
Region Sjælland	8 af 16 kom.	50 %	9 af 16 kom.	56 %
Region Syddanmark	8 af 21 kom.	38 %	8 af 21 kom.	38 %
Region Midtjylland	8 af 18 kom.	44 %	11 af 19 kom.	58 %
Region Nordjylland	8 af 10 kom.	80 %	7 af 10 kom.	70 %

Af de tre kommuner, der ikke har besvaret spørgeskemaet, angav Haderslev og Vesthimmerland kommuner i 2016 at have tilbud om vederlagsfri fysioterapi, mens Odsherred Kommune ikke havde egne tilbud. Såfremt de ikke har foretaget ændringer vil der være 53 af 98 kommuner (59 %) med kommunale tilbud om vederlagsfri fysioterapi.

Figur 2.1: Danmarkskort – udbyder kommunerne egne tilbud om Vederlagsfri fysioterapi



Figur 3: Private leverandører

## 2.2.4. Køber I vederlagsfri fysioterapiydelser ved private leverandører?

Region	Ja	Nej	Ved ikke	I alt (antal)
Region Hovedstaden	33 %	60 %	7 %	15 (100 %)
Region Sjælland	67 %	22 %	11 %	9 (100 %)
Region Syddanmark	38 %	63 %	0 %	8 (100 %)
Region Midtjylland	64 %	36 %	0 %	11 (100 %)
Region Nordjylland	57 %	43 %	0 %	7 (100 %)

Note: N=50

Landsplan	Ja	Nej	Ved ikke	I alt (antal)
Dette års (2018)	50 %	46 %	4 %	50 (100 %)
Forrige år (2016)	58 %	38 %	4 %	45 (100 %)

50 % af de 50 kommuner med egne tilbud om vederlagsfri fysioterapi køber ydelser ved private leverandører. Dette er et fald siden 2016, hvor procentdelen var 58 %.

Generelt har der været en svingende tendens i andelen af kommuner, der køber ydelser hos private leverandører. Dog er det i 2018 den hidtil laveste procentdel.

*Køb af vederlagsfri fysioterapi hos andre kommuner*

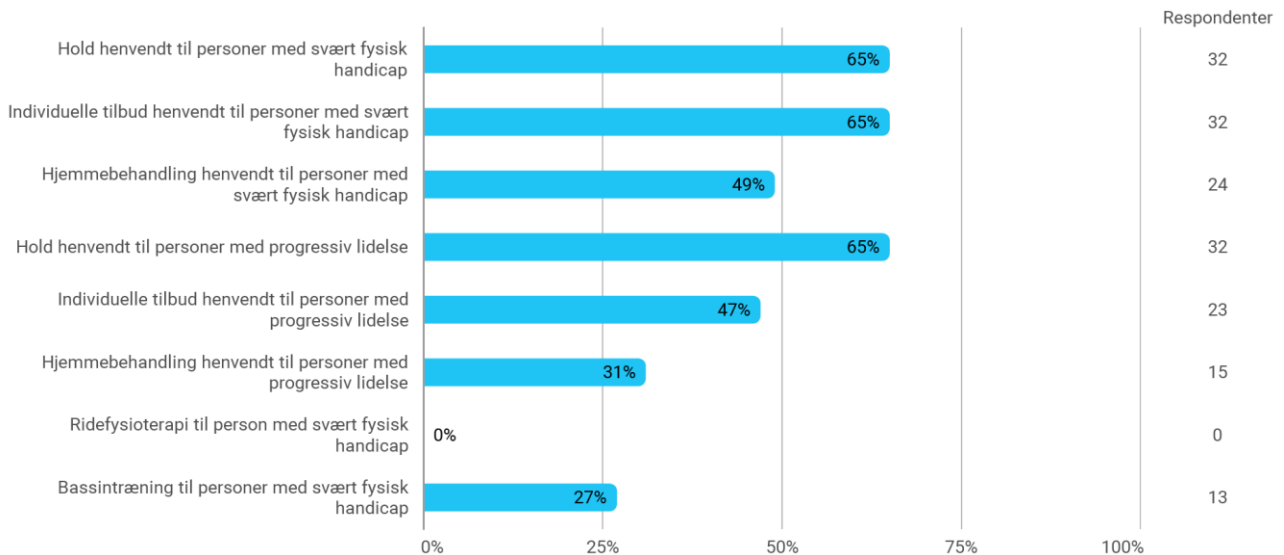
Fire kommuner oplyser, at andre kommuner køber ydelser om vederlagsfri fysioterapi hos dem, mens tre kommuner oplyser at købe ydelser ved en anden kommune. Af kommuner som sælger vederlagsfri fysioterapi er tre fra Region Hovedstaden og en fra Regions Syddanmark. Af kommunerne som køber vederlagsfri fysioterapi af andre kommuner er to fra Region Hovedstaden og en fra Region Syddanmark – det er dog den samme kommune fra Region Syddanmark, som har angivet både at sælge og købe vederlagsfri fysioterapi. I friteksten, hvor kommunerne kan angive hvem de køber vederlagsfri fysioterapi fra, har kommunen fra Region Syddanmark svaret "nabokommuner", men da der ikke er andre kommuner i Region Syddanmark som har angivet at andre kommuner køber vederlagsfri fysioterapi fra dem, kan dette resultat være misvisende.

Derudover er der fire kommuner, der ikke ved om de køber vederlagsfri fysioterapi hos andre – her er tre af kommunerne fra Region Hovedstaden, mens en kommune er fra Region Sjælland. Derudover er der tre kommuner der har angivet ikke at vide om andre kommuner køber vederlagsfri fysioterapi hos dem – her er kommunerne fra hhv. Region Hovedstaden, Sjælland og Syddanmark. Det kan skyldes, at nogle kommuner har borgere på andre kommuners botilbud, og her kan der være aftaler om modtagelse af vederlagsfri fysioterapi.

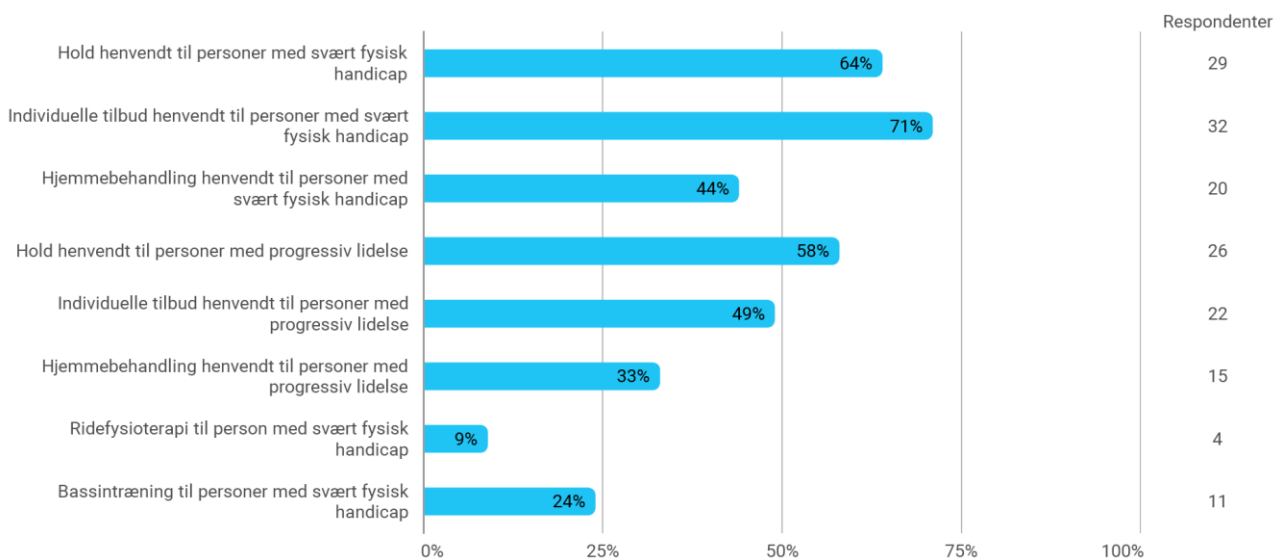
Figur 4: Typer af tilbud som kommunerne tilbyder

## 2.2.5. Hvilke tilbud om vederlagsfri fysioterapi tilbyder kommunen?

## Dette års undersøgelse (2018)



## Forrige års undersøgelse (2016)



Kommunerne har kunnet angive flere typer tilbud. Figuren skal derfor forstås således, at der ud af 51 kommuner med tilbud om vederlagsfri fysioterapi, er der 32 kommuner, der har holdtilbud til personer med progressiv lidelse uden fysisk handicap og personer med svært fysisk handicap. Derudover tilbyder hhv. 32 og 23 kommuner individuel behandling til personer med progressive lidelser uden fysisk handicap og med svære fysiske handicap.

Med undtagelse af hjemmebehandling og ridefysioterapi henvendt til personer med svært fysisk handicap, er antallet af kommuneres behandlingstilbud generelt steget siden 2016. Der ses især en førgelse af antal hold henvendt til personer med progressiv lidelse uden fysisk handicap.

Figur 5: Antal borgere, der modtager vederlagsfri fysioterapi

3.1. Hvor mange borgere modtog vederlagsfri fysioterapi i kommunen i alt i 2018 (talt på specifikke CPR-numre)?

Region	2016	2018	Ændring fra 2016	Procentvis ændring
Region Hovedstaden	605	577	- 28	- 5 %
Region Sjælland	113	108	- 5	- 4 %
Region Syddanmark	288	238	- 50	- 17 %
Region Midtjylland	543	841	298	+ 54 %
Region Nordjylland	390	533	143	+ 37 %
<b>Landsplan</b>				
<b>Dette års (2016)</b>	<b>1939</b>	<b>2297</b>	<b>358</b>	<b>+ 19 %</b>

Note: N=48

Der er sket en procentvis stigning i antallet af borgere, som modtog vederlagsfri fysioterapi fra 2016-2018 på 18,5%. Antallet af kommuner, som angiver at have tilbud om vederlagsfri fysioterapi er steget med fire siden 2016. Der er en lille forskel i hvilke kommuner, der besvarede i år ift. sidste år, samt kommunernes indbyggertal, hvilket medfører en usikkerhed i forhold til resultaterne.

Region Nord- og Midtjylland har i år haft de hidtil største stigninger i antallet af borgere, der modtager vederlagsfri fysioterapi. Især Region Midtjylland har over en fordobling i antallet af borgere, der modtager vederlagsfri fysioterapi, og er dermed den region der primært trækker den procentvise ændring på landsplan op.

De resterende tre regioner har oplevet et mindre fald.

#### Fordeling imellem hold- og individuelle tilbud

Kommunerne i Region Hovedstaden, Midtjylland og Nordjylland er der sket en procentvis stigning i antallet af borgere, som modtager individuelle tilbud i forhold til holdtilbud, mens der ses et fald i kommunerne i Region Sjælland og Syddanmark.

På baggrund af nedenstående (figur 5.1) kan man danne sig et overblik over den regionale fordeling imellem holdtræning og individuelle tilbud.

Det skal bemærkes, at procenterne for regionerne er beregnet ud fra forholdsvis små tal (mellem 6-13 kommuner) og skal derfor læses med forbehold. Resultaterne nedenfor tyder dog på store forskelle på tværs af kommuner, opdelt efter region, i fordelingen mellem holdtilbud og individuelle tilbud.

Figur 5.1. Procentvis fordeling imellem hold- og individuelle tilbud

3.2. 3.3. Hvor mange borgere modtog vederlagsfri fysioterapi i kommunen på hold og som individuelt tilbud i 2016 (talt på specifikke CPR-numre)?

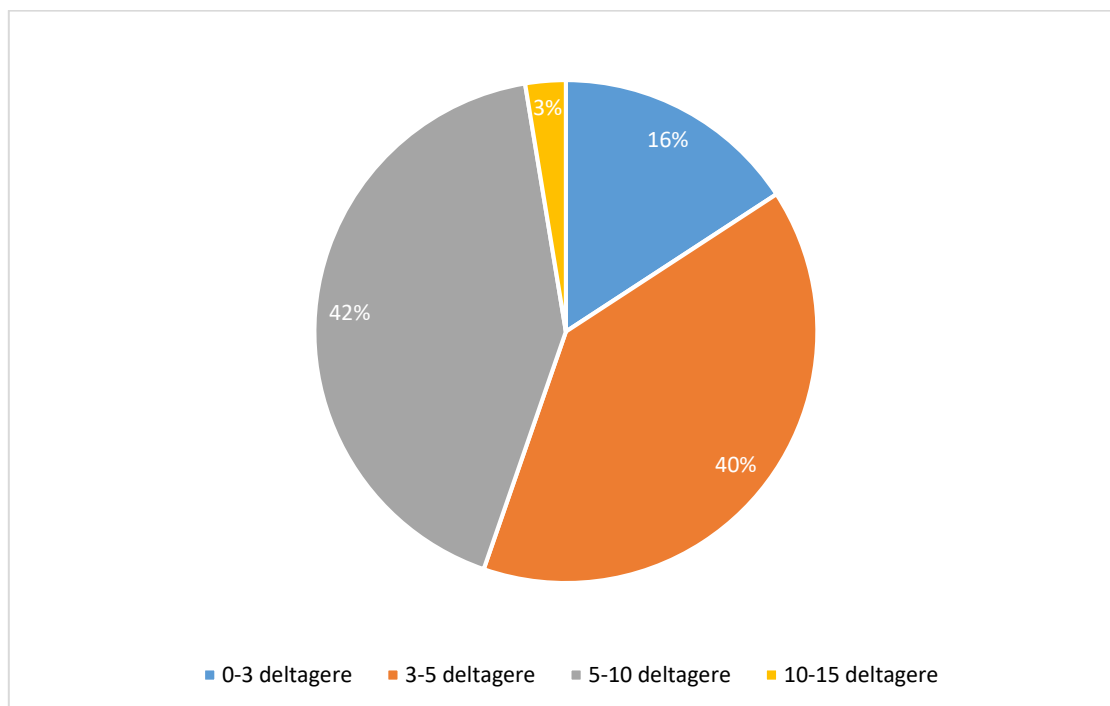
Region	2016		2018	
	Hold	Individuelt	Hold	Individuelt
Region Hovedstaden	63 %	37 %	78 %	22 %
Region Sjælland	69 %	31 %	61 %	39 %
Region Syddanmark	39 %	61 %	38 %	62 %
Region Midtjylland	36 %	64 %	27 %	73 %
Region Nordjylland	33 %	67 %	45 %	55 %
<b>Landsplan</b>	<b>Hold</b>	<b>Individuelt</b>	<b>Hold</b>	<b>Individuelt</b>
Hele landet	46 %	54 %	43 %	57 %

Note: N=48

Der ses store forskelle på den procentvise fordeling mellem hold- og individuelle tilbud opdelt på regionsniveau. Siden 2012 har størsteparten af borgere fået tilbudt vederlagsfri fysioterapi på hold fremfor individuel træning. I 2016 skete der dog et skift, hvor flest borgere modtog individuel behandling fremfor holdbehandling. Denne tendens holder stadig ved, og der er på dette års opgørelse 43,2% som modtager holdtræning, mens 56,8% modtager individuel træning.

Figur 6: Typisk antal deltagere på et hold (procentvis fordeling)

## 2.2.8. Hvor mange deltagere er der typisk på et hold?



Region	0-3 deltagere	3-5 deltagere	5-10 deltagere	10-15 deltagere
Region Hovedstaden	8 %	67 %	25 %	0 %
Region Sjælland	0 %	0 %	100 %	0 %
Region Syddanmark	0 %	71 %	27 %	0 %
Region Midtjylland	38 %	13 %	38 %	13 %
Region Nordjylland	33 %	17 %	50 %	0 %
<b>Landsplan</b>				
Dette år (2018)	16 %	40 %	42 %	3 %
Forrige år (2016)	21 %	32 %	42 %	5 %

Note: N=38

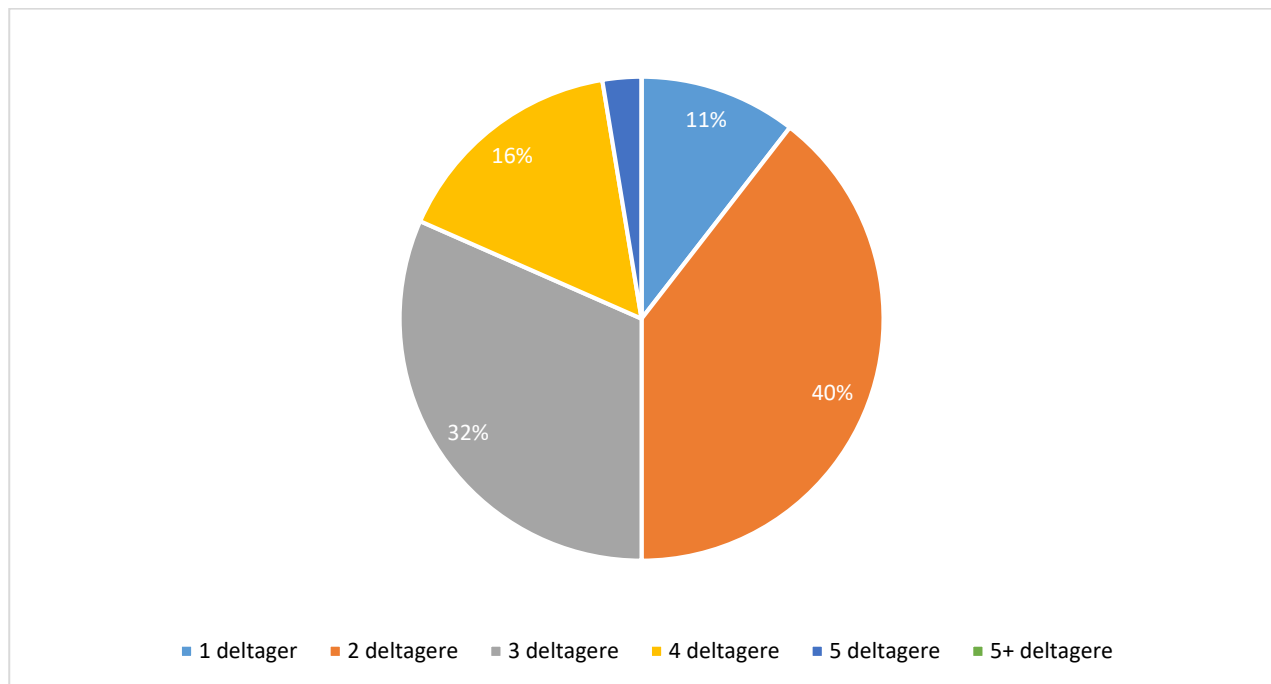
Dette år viser nogenlunde samme størrelse hold som seneste indsamling. Dog ses der i grupperne "0-3 deltagere" og "10-15 deltagere" et fald, hvilket er nogenlunde svarene til den stigning, der er i gruppen med 3-5 deltagere.

Kommunerne i Region Sjælland tilbyder kun hold på 5-10 deltagere pr. hold. Derudover er det også denne holdkategori, som bliver brugt hyppigst blandt kommunerne i Region Midt- og Nordjylland. For kommunerne i Region Syddanmark og Region Hovedstaden har størstedelen af holdene typisk mellem 3-5 personer. Kommunerne i Region Midtjylland er de eneste, som udbyder alle typer af hold.



Figur 7: Minimum for oprettelsen af et hold

## 2.2.9. Hvad er minimum for antallet af deltagere for oprettelsen af et hold?



Region	1 deltager	2 deltagere	3 deltagere	4 deltagere	5 deltagere	5+ deltagere
Region Hovedstaden	8 %	25 %	42 %	25 %	0 %	0 %
Region Sjælland	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %	0 %
Region Syddanmark	14 %	71 %	14 %	0 %	0 %	0 %
Region Midtjylland	0 %	63 %	25 %	13 %	0 %	0 %
Region Nordjylland	17 %	17 %	50 %	17 %	0 %	0 %
<b>Landsplan</b>						
Dette år (2018)	11 %	40 %	32 %	16 %	3 %	0 %
Forrige år (2016)	13 %	40 %	32 %	8 %	3 %	5 %

Note: N=38

Hovedparten af kommunerne angiver, at der som minimum skal være 2 deltagere for oprettelsen af et hold og mere end 70% angiver, at der som minimum skal være 2-3 deltagere. I dette års undersøgelser, er der ingen kommuner, som opretter hold med flere end fem deltagere.

Figur 9: Dialog

7.1. Har kommunen drøftet ordningen om vederlagsfri fysioterapi i det kommunalt lægelige udvalg?

7.2. Har kommunen løbende dialog med de praktiserende fysioterapeuter om vederlagsfri fysioterapi?

Region	Drøftet VF-ordningen i kommunalt lægeligt udvalg	Løbende dialog med praktiserende fysioterapeuter
Region Hovedstaden	57%	57 %
Region Sjælland	50 %	25 %
Region Syddanmark	75 %	88 %
Region Midtjylland	100 %	100 %
Region Nordjylland	83 %	100 %
<b>Landsplan</b>		
Dette år (2018)	77 %	77 %
Forrige år (2016)	70 %	60 %

Note: N=47. 'Ved ikke' medregnes som 'nej'

Der ses både en stigning i antallet af kommuner, der har drøftet VF-ordningen i kommunalt lægeligt udvalg, og i antallet af kommuner, som løbende er i dialog med de praktiserende fysioterapeuter.

I kommunerne i Region Sjælland har halvdelen af de 8 responderende kommuner, drøftet VF-ordningen i kommunalt lægeligt udvalg og 2 som løbende er i dialog med praksissektoren. De resterende regioner ses der en overvægt i begge grupper.

Figur 10: Registreringspraksis

6.1 Har kommunen tilkøbt adgang til det elektroniske henvisningshotel?

6.2 Foretager kommunen registrering af leverede ydelser inden for vederlagsfri fysioterapi?

6.3 Kan kommunen trække data på leverede ydelser?

6.4 Foretages registreringen efter SKS-koder?

Region	Har kommunen købt adgang til det elektroniske henvisningshotel?	Foretager kom. registrering af lev. ydelser inden for VF	Kan kommunen trække data på leverede ydelser?	Foretages registreringen efter SKS-koder
Region Hovedstaden	71 %	93 %	62 %	71 %
Region Sjælland	50 %	63 %	50 %	38 %
Region Syddanmark	86 %	100 %	75 %	25 %
Region Midtjylland	82 %	82 %	64 %	27 %
Region Nordjylland	100 %	100 %	100 %	33 %
<b>Landsplan</b>				
Dette år (2018)	77 %	87 %	68 %	43 %
Forrige år (2016)	79 %	88 %	67 %	40 %

Note: N=47. 'Ved ikke' medregnes som 'nej'

Der er sket et lille fald i antallet af kommuner, som har tilkøbt adgang til det elektroniske henvisningshotel, samt antallet af kommuner som foretager registrering af ydelser inden for vederlagsfri fysioterapi.

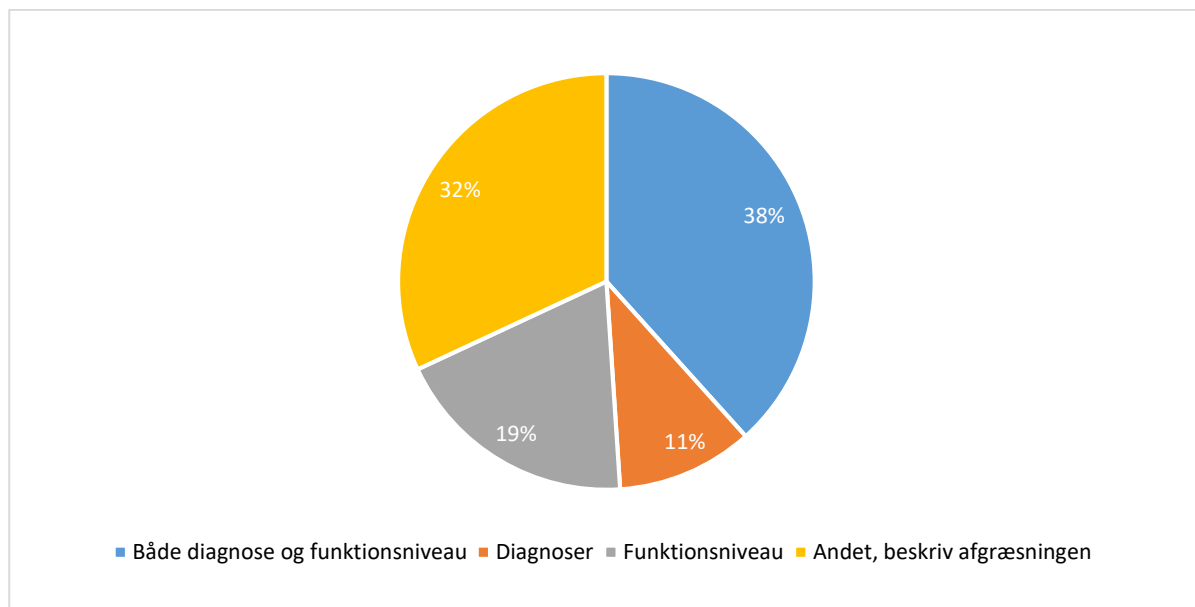
I de resterende grupper, er der sket en lille stigning, hvilket er en positiv tendens, da der i højere grad kan registreres og trække data på leverede ydelser.

Ved forrige træk i 2016 var tendens anderledes, i det der var en stigning i antallet af kommuner, der havde købt adgang til det elektroniske henvisningshotel og et fald i de resterende grupper.

## Afgrænsning i tilbud

Figur 11: Afgrænsning

4.1 Er tilbuddet/tilbuddene afgrænset på baggrund af borgernes diagnoser el. funktionsniveau?



Region	Diagnoser	Funktionsniveau	Både diagnose og funktionsniveau	Andet
Region Hovedstaden	7 %	14 %	64 %	14 %
Region Sjælland	25 %	13 %	25 %	38 %
Region Syddanmark	13 %	25 %	25 %	38 %
Region Midtjylland	9 %	18 %	36 %	36 %
Region Nordjylland	0 %	33 %	17 %	50 %
<b>Landsplan</b>				
Dette år (2018)	11 %	19 %	38 %	32 %
Forrige år (2016)	7 %	16 %	47 %	30 %

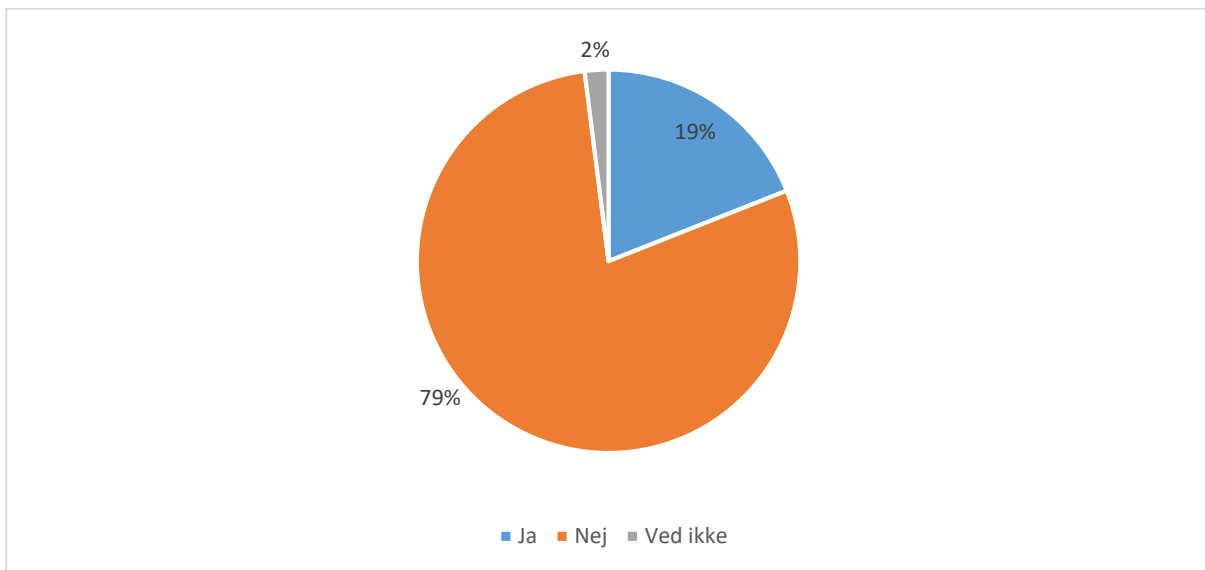
Note: N=47

Hovedparten af kommunerne (38 %) angiver at afgrænse tilbud på baggrund af både diagnoser og funktionsniveau. Fem kommuner anvender diagnoser alene som afgrænsning, fordelt på alle diagnosegrupperne.

15 kommuner angiver 'andet' som afgrænsning og her svarer tre kommuner, at tilbuddene ikke er afgrænsede. De resterende kommuner skriver bl.a., at tilbuddene er henvendt til borgere på botilbud og børn med diagnosen cerebral parese.

### Aldersinddeling

#### 4.2 Er kommunens tilbud om vederlagsfri fysioterapi opdelt efter alder?



Note: N=47

Hovedparten af kommunerne (79%) opdeler ikke tilbuddene efter borgernes alder. Af de kommuner, som har angivet at anvende aldersinddelinger, har 67 % angivet *aldersinddelingerne 0-18 år, men de resterende har angivet >16 år*.

Andelen af kommuner, der anvender aldersinddeling er lavere end 2016, hvor 23 % inddelte efter alder.

## Fordele og ulemper ved vederlagsfri fysioterapi

De fordele og ulemper som kommunerne angiver, at der er ved vederlagsfri fysioterapi er nogenlunde identiske med tidligere års opgørelser.

### Fordele

Fordelene kan igen i år inddeles i følgende kategorier:

#### *Sammenhængende patientforløb*

- **Sammenhæng og koordination** mellem vederlagsfri fysioterapi og andre ydelser/tilbud.
- **Tværfaglig og helhedsorienteret** indsats, som mindsker overkompensering og forbedrer **kvaliteten**.
- Forbedret **kommunikation på tværs af indsatser**.

#### *Optimering og effektivisering*

- **Overblik** over patientens samlede ydelser og mulighed for mere **effektiv ressourceudnyttelse**.
- Bedre **styring** af udgifter og hvilke ydelser, som leveres på området.
- **Undgå dobbelt tilbud**.
- Lettere at følge **mål, effekt og dokumentation**.

#### *Borgeren i fokus*

- **Nærhedsprincip** – tilbud tæt ved borgerens bopæl.
- **Socialt fællesskab** ved holdtræning.
- **Bedre kendskab** til borgeren, hvilket skaber **tryghed** for borgeren.
- **Større mulighed for faglig specialisering**, med mulighed for at rumme flere funktionsgrupper og borgere med mere komplekse problemstillinger. Kommunerne kan herunder behandle patienter med svært handicap.

### Ulemper

#### *Svært styrbart område*

- **Usikkerhed om patientgrundlag** til de kommunale tilbud grundet frit valg.
- Stor variation i patientantallet og dermed **behov for stor fleksibilitet** i behandlingstilbud.
- **Stærk kasseeffekt** – øget tilbud, større efterspørgsel.

#### *Ressourcemæssig udfordring*

- **Administrativt tungt**, herunder **øget ressourcetræk på personalet**.
- **Økonomisk udfordrende**.
- **Transport til og fra tilbuddet**.

#### *Manglende kapacitet og ekspertise*

- **Manglende faciliteter** egnede til formålet eller til at rumme flere patienter.
- **Dyrt at etablere**.
- **Manglende faglige ekspertise** grundet lille patientgrundlag.

*De privatpraktiserende fysioterapeuter*

- Svært med **dialog** med praktiserende fysioterapeuter.
- Bekymring over at **de privatpraktiserende mister arbejde**.
- Ulige konkurrencevilkår.
- Større risiko for **dublerende tilbud**.
- Oprettelse af kommunale tilbud kan **skade kommunalt samarbejde** med de privat praktiserende.